

Sygn. akt *IC (upr) 1637/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agata Masłowska

Protokolant: Marta Krawiec-Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2015 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) *Sp. z o.o. z siedzibą w W.*

przeciwko *P. H.*

o zapłatę

o d d a l a powództwo.

Sygn. akt *IC (upr) 1637/14*

UZASADNIENIE

Pozwem z 22 lipca 2014 r. (k. 4-5) strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej P. H. (poprzednio: K.) na swoją rzecz kwoty 1.645,68 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Strona powodowa wskazała, że pozwana była studentem (...) Wyższej Szkoły (...) we W.. Pozwana zobowiązała się do ponoszenia opłat w określonej wysokości i terminach, nie uregulowała ich jednak w całości. (...) Wyższa Szkoła (...) we W. została połączona poprzez włączenie do (...) Szkoły Wyższej we W.. Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 29 stycznia 2014 r., zawartej z (...) Szkołą Wyższą we W., strona powodowa nabyła wierzytelność wobec pozwanej. Na dochodzoną należność składały się: kwota 270 zł tytułem nieopłaconego czesnego płatnego do 15 maja 2009 r., kwota 360 zł tytułem nieopłaconego czesnego płatnego do 15 czerwca 2009 r., kwota 360 zł tytułem nieopłaconego czesnego płatnego do 15 lipca 2009 r. oraz kwota 655,58 zł tytułem skapitalizowanych odsetek, wyliczonych od kwot zaległego czesnego od daty wymagalności każdej z nich do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu. Pomimo wezwania do zapłaty pozwana nie uregulowała należności.

Uwzględniając w całości żądanie pozwu, Sąd wydał w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty z 30 lipca 2014 r. (k.56, sygn. akt (...))

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k.62-65) pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podała, że spłaciła należność na rzecz strony powodowej oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując na upływ dwuletniego okresu przedawnienia określonego art. 751 pkt 2 k.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 lipca 2008 r. pozwana P. H., nosząca wówczas nazwisko K., złożyła podanie o przyjęcie na I rok studiów w (...) Wyższej Szkole (...) we W. w systemie studiów niestacjonarnych na kierunek administracja, specjalność służby i

praca socjalna. Pozwana oświadczyła, że zapoznała się ze statutem i regulaminem uczelni oraz zasadami odpłatności za studia i zobowiązała się do ich terminowego wnoszenia.

W dniu 25 lipca 2008 r. pozwana (student) zawarła z (...) Wyższą Szkołą (...) we W. (uczelnia) umowę. Uczelnia zobowiązała się do zapewnienia pozwanej trzyletniej nauki (§ 1 ust. 1 umowy), a pozwana zobowiązała się do terminowego uiszczania opłat, na które składały się m. in. opłaty za naukę – czesne (§ 2 ust. 1 umowy). Opłaty za naukę mogły być wnoszone na studiach niestacjonarnych w ratach miesięcznych w kwocie 360 zł (§ 3 ust. 4 pkt a umowy). Czesne miesięczne wpłacane w ratach za semestr letni należało uiszczać od marca do lipca w terminie do 15-tego dnia każdego miesiąca (§ 3 ust. 5 umowy). Wysokość opłat dla studentów rozpoczynających studia w danym roku akademickim określana była każdorazowo w zarządzeniu rektora stanowiącym integralną część umowy (§ 5 ust. 1 umowy). Przedłużenie okresu studiów następować mogło według zasad przewidzianych w Regulaminie studiów, stanowiącym integralną część umowy i nie wymagało dodatkowej umowy.

Decyzją z 11 sierpnia 2008 r. pozwana przyjęta została na I rok studiów w (...) Wyższej Szkole (...) we W. na kierunek administracja, zaś 4 października 2008 r. pozwana złożyła ślubowanie i rozpoczęła studia.

Dowody:

- kopia podania z 22.07.2008 r. (k.26)
- kopia umowy z 25.07.2008 r. (k.28)
- kopia decyzji z 11.08.2008 r. (k.27)
- kopia aktu ślubowania (k.29)

Na mocy statutu (...) Wyższej Szkoły (...) we W. podstawą przyjęcia w poczet studentów było zawarcie umowy z uczelnia reprezentowaną przez rektora oraz immatrykulacja i złożenie ślubowania (§ 49 ust. 1 statutu). Nauka na uczelni była odpłatna i studenci byli zobowiązani do uiszczania m. in. opłaty za naukę – czesnego (§ 50 statutu). Do kompetencji rektora (...) Wyższej Szkoły (...) we W. należało m. in. ustalanie zasad pobierania i wysokości opłat za świadczone usługi egzekucyjne.

Do obowiązków studentów (...) Wyższej Szkoły (...) we W. należało na mocy obowiązującego w roku 2008 regulaminu m. in. terminowe regulowanie należności za studia.

Zarządzeniem nr (...)Rektora (...)Wyższej Szkoły (...)we W.z 17 marca 2008 r. w sprawie opłat za studia w (...)(...) obowiązujących w roku akademickim 2008/2009 ustalono wysokość opłaty za naukę na studiach niestacjonarnych dokonywanej w comiesięcznych ratach na kwotę 360 zł (§ 3 ust. 2 pkt 1 lit. b zarządzenia).

Zarządzeniem nr (...) Rektora (...) Wyższej Szkoły (...) we W. z 16 września 2008 r. w sprawie wysokości opłat za studia w (...) Wyższej Szkole (...) na kierunku praca socjalna w roku akademickim 2008/2009 wprowadzono ulgę w wysokości 25% w opłacie czesnego za studia na kierunku praca socjalna w I semestrze w roku akademickim 2008/2009 (§ 1 zarządzenia). Comiesięczne raty w I semestrze wynosić miały 270 zł w przypadku studiów niestacjonarnych (§ 2 ust. 2 pkt 1 lit. b zarządzenia).

Dowody:

- statut (...) Wyższej Szkoły (...) (k.30-35)
- regulamin studiów (k.36-40)
- zarządzenia w sprawie opłat za studia (k.41-43)

Decyzją z 7 października 2009 r. pozwana została skreślona z listy studentów (...) Wyższej Szkoły (...) we W. z powodu nieuzyskania zaliczenia semestru w terminie oraz niewniesienia opłaty związanej z odbywaniem studiów. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że pozwana do 7 października 2009 r. nie uzyskała zaliczenia semestru oraz zalega z opłatą czesnego w kwocie 1.440 zł.

Dowody:

- kopia decyzji z 7.10.2009 r. (k.45)

Decyzją z 30 stycznia 2013 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zezwolił na połączenie (...) Wyższej Szkoły (...) we W. z (...) Szkołą Wyższą we W.. (...) Szkoła Wyższa we W. przejęła z dniem uprawomocnienia się decyzji prawa i zobowiązania (...) Wyższej Szkoły (...) we W..

Dowody:

- kopia decyzji z 30. (...). (k.47)
- odpis z rejestru Uczelni Niepublicznych i Związków (...) (k.23-25)

Pozwana nie zapłaciła czesnego za maj 2009 r. w kwocie 270 zł (płatne do 15 maja 2009 r.), za czerwiec 2009 r. w kwocie 360 zł (płatne do 15 czerwca 2009 r.) oraz za lipiec 2009 r. w kwocie 360 zł (płatne do 15 lipca 2009 r.)

Dowody:

- kopia rozliczenia z 28.01.2014 r. (k. 44)

Na mocy umowy sprzedaży wierzytelności z 29 stycznia 2014 r. strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. nabyła od (...) Szkoły Wyższej we W. wierzytelność wobec pozwanej na kwotę 990 zł.

Dowody:

- kopia umowy sprzedaży wierzytelności (k.46)
- wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności (k.48)

Pismem z 5 lutego 2014 r. strona powodowa zawiadomiła pozwaną o nabyciu wierzytelności od (...) Szkoły Wyższej we W. oraz wezwała ją do zapłaty kwoty 1.586,79 zł w terminie 21 dni od doręczenia wezwania. Na dochodzoną kwotę składało się: nieopłacone czesne za maj 2009 r. w kwocie 270 zł wraz z odsetkami w kwocie 166,04 zł, nieopłacone czesne za czerwiec 2009 r. w kwocie 360 zł wraz z odsetkami w kwocie 577,30 zł i nieopłacone czesne za lipiec 2009 r. w kwocie 360 zł wraz z odsetkami w kwocie 213,45 zł.

Dowody:

- kopia wezwania do zapłaty z 5.02.2014 r. (k.49)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy był w przeważającej mierze niesporny. Poza sporem pozostawało przyjęcie pozwanej na studia i wysokość obciążającego ją czesnego, przejęcie uprawnień i obowiązków (...) Wyższej Szkoły (...) przez (...) Szkołę Wyższą we W., wreszcie zbycie wierzytelności wobec pozwanej w drodze umowy przelewu wierzytelności. Pozwana zarzucała co prawda, że uregulowała swe zadłużenie wobec strony powodowej, jednakże na tę okoliczność

nie przedłożyła jakichkolwiek dowodów – wobec czego Sąd ustalił zgodnie z twierdzeniami strony powodowej, że pozwana nie uregulowała czesnego na łączną kwotę 990 zł z odsetkami.

Samo jednak ustalenie, że pozwana nie spełniła terminowo świadczenia z tytułu opłat za studia, nie dawało podstaw do uwzględnienia żądania pozwu. W ocenie Sądu pozwana skutecznie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia strony powodowej, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Roszczenia majątkowe, jak wynika z treści art. 117 § 1 kodeksu cywilnego [dalej: k.c.] co do zasady ulegają przedawnieniu. Art. 117 § 2 k.c. stanowi natomiast, że po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Na mocy art. 118 k.c. co do zasady termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Przepisy szczególne mogą jednak w sposób odmienny regulować powyższe terminy. W szczególności, jak stanowi art. 751 pkt 2 k.c., z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone. Jednocześnie na mocy art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Spór w sprawie sprowadzał się w istocie do ustalenia, jaki jest przewidziany ustawą okres przedawnienia roszczeń uczelni niepublicznej o zapłatę czesnego, służących wobec studenta – czy wynosi on 2 lata, 3 lata, czy 10 lat. Strona powodowa wywodziła (k.79-83), że wobec braku podstaw do zastosowania któregośkolwiek z przepisów szczególnych, zastosowanie znajduje podstawowy, 10-letni termin przedawnienia. Z kolei pozwana podnosiła, że przedawnienie nastąpiło po 2 latach, zgodnie z art. 751 pkt 2 k.c.

Na wstępie wskazać należy, że problem terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę czesnego nastroczał od dłuższego czasu problemów orzeczniczych i praktycznych. Aby stan ten wyjaśnić i doprecyzować, przeprowadzona została nowelizacja stosownych przepisów ustawy z 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2012 roku, poz. 572 ze zm.). Z dniem 1.10.2014 r. dodany został do niej art. 160a, który w ust.7 wskazuje, że „roszczenia wynikające z umowy przedawniają się z upływem trzech lat”; chodzi przy tym o umowy wskazane w ust. 1, a więc umowy o kształcenie na studiach oraz umowy o pozostałe usługi edukacyjne. Ustawodawca wskazał przy tym w art. 32 ustawy nowelizującej, tj. ustawy z 11.07.2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 1198), że powyższe przepisy mają moc wsteczną; art. 32 stanowi bowiem, że „do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Nie dotyczy to jednak wszystkich umów – w zacytowanym przepisie jednoznacznie odesłano do art. 99 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym, który dotyczy uczelni publicznych. Wynika stąd, że do umów zawieranych z uczelniami niepublicznymi przed 1.10.2014 r. zastosowanie znajdują poprzednie przepisy, nie zaś art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym. Wierzyciel pierwotny był uczelnią niepubliczną, podobnie jak szkoła, na którą przeszły w drodze sukcesji generalnej uprawnienia i obowiązki wierzyciela pierwotnego. Tym samym termin przedawnienia przedmiotowego roszczenia wynikał bezpośrednio z treści przepisów kodeksu cywilnego.

W ocenie Sądu nie można było również uznać, że dochodzone w niniejszym postępowaniu roszczenia przedawniały się z upływem trzech lat od daty ich wymagalności, na mocy art. 118 k.c. Wierzytelność strony powodowej nie wynikała z działalności gospodarczej, albowiem w myśl art. 106 Prawa o szkolnictwie wyższym prowadzenie przez uczelnię działalności dydaktycznej, naukowej, badawczej, doświadczałnej, artystycznej, sportowej, rehabilitacyjnej lub diagnostycznej nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Opłaty z tytułu czesnego nie mogą być też uznane za świadczenia okresowe; opłaty te uiszczać należało bowiem za poszczególne semestry studiów. Obowiązek ich wnoszenia powstawał, za wyjątkiem opłat za semestr I, w chwili zaliczenia przez studenta semestru poprzedniego oraz wyrażenia woli kontynuowania kształcenia. Opłata (czesne) za każdy semestr stanowiła samodzielne, odrębne świadczenie. Umowa o kształcenie na

studiach niestacjonalnych nie miała charakteru umowy ciągłej, regulującej cykliczne płatności za stale świadczoną usługę; dotyczyła konkretnego, zamkniętego okresu i skonkretyzowanych świadczeń (kształcenia w ramach studiów, w ramach poszczególnych przedmiotów oraz semestrów).

Zdaniem Sądu nie można jednak podzielić poglądu strony powodowej, że do przedawnienia roszczeń o zapłatę czesnego znajduje zastosowanie podstawowy, 10-letni okres przedawnienia. Rację ma pozwana, wskazując, że wykładnia systemowa i celowościowa przemawia za uznaniem, że przedawnienie tego typu roszczeń – na gruncie stanu prawnego sprzed 1.10.2014 r. – następowało na podstawie art. 751 pkt 2 k.c. Niewątpliwie są to roszczenia z tytułu nauki, przysługujące osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone. Zdaniem Sądu zachodzi również przesłanka określona art. 750 k.c., a zatem brak przepisów odrębnych, które wyłączałyby stosowanie do konkretnej umowy usługi przepisów kodeksu cywilnego o umowie zlecenia. Co prawda, ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym w znacznej mierze reguluje kwestie związane z funkcjonowaniem uczelni publicznych, w tym zawieranie przez nie umów o usługi edukacyjne, jednakże regulacje dotyczące uczelni niepublicznych występują we wskazanej ustawie stosunkowo w niewielkim zakresie, pozostawiając swobodę w tej materii wewnętrznym regulacjom uczelni niepublicznych. Taki stan prawny był tym wyraźniejszy w okresie, gdy zawierana była umowa łącząca pozwaną z (...). Jak zaś stanowi art. 17 w/w ustawy, sprawy związane z funkcjonowaniem uczelni nieuregulowane w ustawie określa statut uczelni. Wszelkie zatem kwestie związane z wzajemnymi relacjami uczelni niepublicznych oraz ich studentów, jak chociażby warunki pozwalające uzyskać statut studenta, czy też ewentualna odpłatność podejmowania studiów, regulowane winny być w treści statutów poszczególnych uczelni niepublicznych, albowiem nie zostały unormowane przez przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym.

Jak wynika ze statutu (...) Wyższej Szkoły (...) we W., podstawą przyjęcia w poczet studentów było zawarcie umowy z uczelnią reprezentowaną przez rektora oraz immatrykulacja i złożenie ślubowania (§ 49 ust. 1 statutu). Nauka zaś na uczelni była odpłatna, wobec czego studenci byli zobowiązani do uiszczania opłaty za naukę określanej jako czesne (§ 50 statutu). Same dokumenty (statut, umowa z pozwaną) autorstwa (...) Wyższej Szkoły (...) we W. wskazują w sposób jednoznaczny, że umowy zawierane przez tę uczelnię z jej studentami uznać należało za umowy nienazwane. Przytoczona wyżej regulacja § 49 ust. 1 statutu (...) Wyższej Szkoły (...) we W. podstawą przyjęcia w poczet studentów było m. in. zawarcie umowy z uczelnią reprezentowaną przez rektora. Uczelnia nie wskazywała nazwy zawieranej ze studentami umowy ani też nie precyzowała jakiego rodzaju była to umowa. Podobnie nie została nazwana zawarta w dniu 25.07.2008 r. z pozwaną umowa. Dokument ten zatytułowany był jedynie jako umowa, zaś w jej treści ani razu nie wskazano, że jest to umowa o świadczenie usług edukacyjnych, o której mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (przy czym jeśli chodzi o uczelnie niepubliczne regulacja tego typu umów jest na tyle skąpa, że ustawa w ówczesnym stanie prawnym dawała im nazwę, nie zaś szczegółowe zasady zawierania i wykonywania). W § 1 ust. 1 umowy wierzyciel pierwotny zobowiązał się jedynie jako uczelnia do zapewnienia pozwanej nauki.

Dlatego też w ocenie Sądu do świadczenia usług przez (...) Wyższą Szkołę (...) we W. na podstawie zawartej z pozwaną umowy z 25.07.2008 r. należało stosować w myśl art. 750 k.c. przepisy dotyczące umowy zlecenia. Wierzytelność względem pozwanej wynikała z tytułu nauki świadczonej przez uczelnię niepubliczną, a zatem podmiot zawodowo zajmujący się świadczeniem tego rodzaju usług. Wobec powyższego roszczenia z tytułu niewywiązania się przez pozwaną z postanowień umowy z 25.07.2008 r. przedawniały się po myśli art. 751 pkt 2 k.c. z upływem dwóch lat. Dochodzone w niniejszej sprawie należności z tytułu czesnego stały się zaś wymagalne, odpowiednio, w dniach 16.05.2009 r., 16.06.2009 r. oraz 16.07.2009 r., stąd też uległy przedawnieniu odpowiednio z dniem 17.05.2011 r., 17.06.2011 r. oraz 17.07.2011 r.. Strona powodowa nie przedłożyła bowiem żadnego dowodu na to, że doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Odsetki za opóźnienie przybierają charakter świadczenia okresowego i co do zasady ulegają przedawnieniu z upływem lat trzech od daty ich wymagalności. Jednakże roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego. Wobec tego wraz z należnością główną przedawniło się w niniejszym przypadku również roszczenie o odsetki za opóźnienie.

Mając powyższe na względzie Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, oddalając powództwo w całości.